Emise těkavých organických látek

Podniky, které provozují zdroje znečišťování ovzduší s emisemi VOC, vykazují (většinou správně) emise ve své souhrnné provozní evidenci podle zákona o ochraně ovzduší č. 201/2012 Sb. a údaje předávají prostřednictvím Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP). Při překročení roční emise VOC nad 100 tun vzniká provozovateli další povinnost a tou je ohlášení těchto emisí do evropského integrovaného registru znečištění (E-PRTR – v ČR IRZ).

Porovnejme si nejprve definice VOC podle jednotlivých předpisů.

V zákoně o ochraně ovzduší č. 201/2012 Sb. je uvedena následující definice:

Těkavou organickou látkou (VOC) jakákoli organická sloučenina nebo směs organických sloučenin, s výjimkou methanu, která při teplotě 20 °C má tlak par 0,01 kPa nebo více nebo má odpovídající těkavost za konkrétních podmínek jejího použití).

SMĚRNICE RADY 99/13/EC ze dne 11. března 1999 o omezování emisí těkavých organických sloučenin (VOC) vznikajících při užívání organických rozpouštědel při některých činnostech a v některých zařízeních definovala již v roce VOC takto:

“Těkavá organická sloučenina (VOC)” – rozumí se organická sloučenina, která má při teplotě 293,15 K tlak par 0,01 kPa nebo vyšší nebo která má odpovídající těkavost za konkrétních podmínek jejího použití. Pro účely této směrnice se za těkavou organickou sloučeninu (VOC) považuje i frakce kreosotu, která překračuje uvedenou hodnotu tlaku par při 293,15 K.

Na stránkách IRZ.cz je však uvedena následující definice:

Nemethanové těkavé organické sloučeniny jsou těkavé chemické látky (mimo methanu), které je možno definovat jako sloučeniny uhlíku s výjimkou CO, CO2, H2CO3, karbidu kovu, uhličitanu kovu a uhličitanu amonného. Za těkavé látky označujeme takové látky, které vykazují tlak par vyšší než 133,3 Pa při 20°C, což zhruba odpovídá jejich teplotě varu pod 150°C. Jsou převážně bezbarvé, některé silně zapáchají (aromáty), jiné jsou bez zápachu. Látky NMVOC tvoří obecně následující chemické skupiny: alkoholy, aldehydy, alkany, aromáty, ketony a halogenované deriváty těchto látek. Některé jsou známé pod triviálními označením „ředidla“, „rozpouštědla“ apod.

Což je docela zajímavý rozpor. Přesto však i tato definice pokrývá organické látky, které odpovídají benzinovým parám.

Pokud se ovšem zabrousí na stránky IRZ.cz a vyhledají se vykázané emise NMVOC, tak si pozorný návštěvník může povšimnout toho, že některé technologie, u nichž by (pozorný návštěvních stránek) očekával, že mohou mít emise vyšší než 100 tun VOC za rok, chybí…

Je samozřejmě možné, že v důsledku technických a organizačních opatření byly v těchto technologiích sníženy pod ohlašovací práh, ale spíše se může jednat o to, že není problematice IRZ v ČR věnována přiměřená pozornost.